

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie VII./2022
Senát II

Nález:

spisová značka	II. ÚS 201/2021
populárny názov	Sloboda vôle
sudca spravodajca	Peter Molnár
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 133 ods. 3 písm. b zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 62
analytická právna veta	Súčasťou práva na spravodlivý proces je nadväznosť medzi skutkovými zisteniami a prijatými právnymi závermi. Nátlakové konanie nemôže súd v demokratickom právnom štáte aprobovať. Aj v prostredí silových zložiek má ochrana slobody vôle svoje miesto.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ bol na základe personálneho rozkazu riaditeľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z. z.“) uvoľnený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru. O odvolaní sťažovateľa, ktoré proti personálnemu rozkazu podal, rozhodol prezident Policajného zboru rozhodnutím (ďalej len „rozhodnutie prezidenta Policajného zboru“), ktorým odvolanie zamietol a personálny rozkaz ako vecne správny potvrdil. Sťažovateľ napadol rozhodnutie prezidenta Policajného zboru a personálny rozkaz riaditeľa krajského riaditeľstva Policajného zboru správnu žalobou adresovanou krajskému súdu, ktorý ju rozsudkom z 11. júna 2020 (ďalej len „prvostupňový rozsudok“) zamietol. O kasačnej sťažnosti podanej proti prvostupňovému rozsudku krajského súdu rozhodol najvyšší súd rozsudkom z 19. novembra 2020 (ďalej len „namietaný rozsudok“), ktorým ju ako nedôvodnú podľa § 461 Správneho súdneho poriadku zamietol.
z odôvodnenia	Z právnej úpravy aplikovateľnej vo veci sťažovateľa, konkrétne z prílohy nariadenia ministerstva vnútra č. 139 vyplýva, že pri afektívnych poruchách označených kódom F30 až F39 v stĺpci III vzťahujúcom sa na posudzovanie zdravotného stavu policajta (u sťažovateľa v zmysle „Potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti“ je jeho diagnóza označená kódom F33.8, teda spadá

	<p>pod zmienené afektívne poruchy) sú prípady pri trvalých alebo dlhotrvajúcich poruchách duševnej činnosti alebo trvalých následkoch, pri plnom návrate normálnej duševnej činnosti, ale so zvyškovými prejavmi zo strany CNS alebo pri poruche jej funkcie kvalifikované zdravotnou klasifikáciou D, teda nespôsobilosťou na výkon štátnej služby policajta, avšak v prípadoch pri úplnej úprave duševného stavu, po ústupe príznakov sú uvedené afektívne poruchy kvalifikované zdravotnou klasifikáciou C-D, teda spôsobilosťou na výkon štátnej služby policajta s obmedzením – nespôsobilosťou na výkon štátnej služby policajta, a to s poznámkou, že zdravotná klasifikácia C v stĺpci III sa uplatní, len ak je policajt bez liečby, úprava duševného stavu je zistená psychiatrickým vyšetrením a verifikovaná vyšetrením klinického psychológa.</p> <p>Z obsahu oboch rozsudkov vyplýva, že všeobecné sudy vyvodili čiastkový právny záver o regulárnosti postupu posudkového lekára, ktorý mal podľa ich vyjadrenia sťažovateľa pravdivo informovať o obsahu právnej úpravy vzťahujúcej sa na jeho ochorenie, bez toho, aby na obsah dotknutej internej právnej úpravy poukázali, analyzovali ju a konfrontovali ju so skutkovými okolnosťami týkajúcimi sa zdravotného stavu sťažovateľa vyplývajúcimi z relevantných dôkazov (dokumenty zaznamenávajúce zdravotný stav sťažovateľa). Z predchádzajúceho bodu odôvodnenia tohto nálezu je totiž na prvý pohľad zrejmé, že informácie o vplyve diagnózy sťažovateľa na jeho spôsobilosť k výkonu služby, ktoré posudkový lekár sťažovateľovi iniciatívne sprostredkoval, boli oklieštené, nekomplexné, a teda nespoľahlivé a nekorektné.</p> <p>Ústavný súd poukazuje na to, že skutkové okolnosti prípadu sťažovateľa tak, ako sú prezentované v jednotlivých rozhodnutiach, sú neprehliadnuteľné a zjavne signalizujú, že sa sťažovateľ, ktorý prekonal zložitejšie zdravotné obdobie, keď ho následne lekár špecialista síce uznal práceschopným, no napriek tomu sa ocitol na „nútenej“ dočasnej pracovnej neschopnosti s pocitom neistoty budúceho profesného života, nachádzal pod silným psychickým tlakom. Konanie posudkového lekára, ktorý síce bol v zmysle citovanej internej právnej úpravy [čl. 9 písm. a) nariadenia ministerstva vnútra č. 139] oprávnený prerokúvať so všeobecnou lekárkou sťažovateľa trvanie jeho dočasnej služobnej neschopnosti, no napriek tomu, že nemal zákonnú kompetenciu ustáľovať zdravotnú spôsobilosť sťažovateľa na ďalší výkon štátnej služby policajta, iniciatívne sprostredkoval sťažovateľovi oklieštené informácie ovplyvňujúce jeho rozhodovanie, vyznieva v okolnostiach prípadu sťažovateľa nátlakovo, neprofesionálne a netransparentne.</p> <p>Ústavný súd zdôrazňuje, že fakty každého prípadu sú jedinečné, a preto je potrebné vychádzať z individuálnych okolností konkrétneho prípadu. Aj vtedy, ak sú špecifické okolnosti posudzovanej veci zložité alebo netypické, je konajúci súd povinný urobiť všetko pre spravodlivé vyriešenie veci.</p> <p>Súčasťou práva na spravodlivý proces je nadväznosť medzi skutkovými zisteniami a prijatými právnymi závermi. Nátlakové konanie nemôže súd v demokratickom právnom štáte aprobovať. Aj v prostredí silových zložiek má ochrana slobody vôle svoje miesto.</p> <p>Ústavný súd dospel k záveru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu nespĺňa atribúty ústavne akceptovateľného rozhodnutia súdu, pretože v ňom prijaté právne závery boli ustálené ústavne nekonformným spôsobom. V namietanom rozsudku najvyššieho súdu tak došlo k arbitrárnemu posúdeniu otázky neplatnosti právneho úkonu. V dôsledku toho neposkytuje odôvodnenie namietaného rozsudku dostatok relevantných dôvodov na najvyššom súdom prijatý záver o nedôvodnosti kasačnej sťažnosti sťažovateľa.</p> <p>Z uvedených dôvodov namietaný rozsudok najvyššieho súdu porušuje základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
použité odkazy na	

relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov
kľúčové slová	sťažnosť-kasačná správne súdnictvo-rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam správnych orgánov práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu žaloba správne konanie-správne uváženie služobný pomer-policaista

spisová značka	II. ÚS 176/2022
populárny názov	Dôvod nepriznania trov konania
sudca spravodajca	Luboš Szigeti
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	29.06.2022
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Vzhľadom na zásadu iura novit curia nemožno považovať aplikáciu viacerých predpisov všeobecným súdom za dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie trov úspešnej sporovej strane.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia boli na strane žalovaných sporovou stranou v konaní o zaplatenie finančnej pohľadávky vedenom okresným súdom, v ktorom rozhodol rozsudkom z 11. júna 2018 tak, že zaviazal sťažovateľov spoločne a nerozdielne zaplatiť sumu 16 261,65 eur, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Proti tomuto rozsudku sťažovatelia podali odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že zmenil rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietol, zamietavý výrok okresného súdu potvrdil a stranám sporu náhradu trov konania nepriznal (výrok napadnutý ústavnou sťažnosťou, pozn.) z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Krajský súd zmenil výrok o trovách celého konania a odôvodňuje to § 396 CSP, lebo aplikoval v tejto veci viacero právnych predpisov, § 323 až 397 Obch. zák., § 39 Obč. zák., § 100 až 103 Obč. zák., čo vyhodnotil ako dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý neprichádza do úvahy nárok na náhradu trov konania úspešnej strane sporu. Napokon čiastočne bol aj rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti potvrdený, čo len zvyrazňuje komplikovanosť právneho vzťahu medzi stranami sporu v oboch konaniach 10C 207/2016 a aj sp. zn. 10C 176/2008. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala protistrana (žalobca v konaní, pozn.) dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 12. augusta 2021 tak, že dovolanie ako procesne neprípustné odmietol. Rozhodnutie dovolacieho súdu bolo sťažovateľom doručené 8. októbra 2021.
z odôvodnenia	V prejednávanej veci je skôr vyslovený právny názor ústavného súdu plne aplikovateľný a ústavný súd nemá dôvod ho meniť ani z dôvodu konkrétnych okolností veci. Krajský súd nepriznal náhradu trov konania plne úspešným sťažovateľom v konaní s poukazom na potrebu aplikácie ustanovení viacerých právnych predpisov. Uvedené malo indikovať právnu zložitnosť veci.

	<p>Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína zásadu iura novit curia, pre ktorú nemožno považovať aplikáciu viacerých predpisov za dôvod hodný osobitného zreteľa pre nepriznanie trov úspešnej sporovej strane. Práve naopak, ide o bežnú súčasť výkonu verejnej moci zverenej súdom, teda plnenie povinnosti na strane súdu spravodlivo rozhodnúť vec s prihliadnutím na všetky relevantné skutočnosti a právne predpisy, nie o výnimočnú „jednorazovú“ okolnosť. Zároveň ústavný súd upriamuje pozornosť na to, že dôvod hodný osobitného zreteľa môže mať svoj pôvod v povahe konania alebo v okolnostiach na strane sporových strán, nie na strane súdu ako orgánu verejnej moci konajúceho v mene štátu. Zároveň výnimočná právna zložitnosť prípadu si vyžaduje zvýšenú erudíciu a vynaloženú námahu na strane právneho zástupcu úspešnej sporovej strany a nepriznanie náhrady trov konania z dôvodu zložitosti veci preto koliduje aj s požiadavkou materiálnej spravodlivosti, ktorá má byť v súdnom konaní napĺňaná.</p> <p>Ústavný súd preto hodnotí nepriznanie náhrady trov konania úspešným sťažovateľom ako neprípustne formalistickú interpretáciu právnej normy bez zohľadnenia všetkých okolností prípadu, na základe ktorej dospel krajský súd k záverom, ktoré sú extrémne nespravodlivé, vybočujúce z ústavných medzí a opomínajúce skutočný účel právnej úpravy dôvodov hodných osobitného zreteľa, čo neakceptovateľne zasahuje do základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu garantovaného ústavou, práva na spravodlivý proces, ale má za následok aj nedôvodný negatívny následok v majetkovej sfére sťažovateľov, preto vyslovil porušenie uvedených práv sťažovateľov napadnutým výrokom rozsudku krajského súdu.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 135/2019 z 11. februára 2020</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>trovy konania-náklady konania dôvody hodné osobitného zreteľa interpretácia právnych noriem súd-procesný postup rozhodnutie-odôvodnenie</p>

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.